

3. Za vzgojo v pravem oziru je treba spoštovanja zakonov. Da bode to mogoče, mora imeti učiteljstvo samo zavest, da so zakoni nekaj stalnega. Učiteljstvo pa ne more imeti tega zaupanja, ako se mu jemlje že zakonito pridobljene pravice za vsakim finančnim zakonom.

Prosvetno-šolske zahteve.

1. Učiteljstvo, včlanjeno v UJU, pov. Ljubljana, protestira proti odloku min. prosvete z dne 26. III. 1927, br. 20.600, ker ga smatra kot žalitev celokupnega učiteljstva. V skladu z zgodovinskimi dejstvi so prosvetne prilike posameznih teritorijev in njih delov tako različne, da je vsako posploševanje, nevezdrnih slučajev, krivično. Apeliramo na min. prosv., da energično in dosledno zatrdi nedopustne pojave, a da čuva zaslužen ugled ostalega učiteljstva.

2. Učiteljstvo, včlanjeno v UJU, pov. Ljubljana izjavlja

- a) da zbiranje prispevkov med šolsko mladino ne spada v učiteljev delokrog, ker ni utemeljeno v nobenem zakonu;
- b) da vpliva kvarno na učiteljev ugled;
- c) da ustvarja v narodu ostro kritiko in nevoljo napram učiteljstvu in prosvetni upravi;
- d) da kratki tako zbiranje pouku in vzgoji namenjeni čas;
- e) da je to nezdrav pojav, ki mora definitivno nehati čimprej.

Iz tega sledi, da zavzemata učiteljstvo in narod napram nabilalnim akcijam vedno ostrejša stališča.

Zato apeliramo na učiteljno upravo, da v bodoče vsak tak poskus energično zavrne, pa naj pride iniciativa od kogarkoli.

3. Učiteljstvo, včlanjeno v UJU, pov. Ljubljana, prosi min. prosvete, naj omeji razne proslave na minimum, ker

- a) čisto presegajo otrokovo duševno zrelost;
- b) odtujujejo šolo njenemu pravnemu namenu.

Višje pedagoške šole.

Razvoj modernega šolstva je zahteval, da so skoro v vseh modernih državah upoštevali željo učiteljstva po višji izobrazbi in dovolili učiti vstop na univerze, ali pa ustanovili posebne pedagoške ali akademije. Tudi pri nas se je sledilo vzgledu in ustanovilo dve visoki pedagoški šoli: toda s finančnim zakonom za leto 1927/28 sta se faktično obe uknili z motivacijo štednje.

Potrebe osnovnega šolstva in splošne narodne prosvete zahtevajo, da se visoke pedagoške šole obdržijo v polnem dosežanju obsegu z vsemi dosedanjimi pravicami za učiteljstvo in se izpopolnijo s potrebnimi instituti za eksperimentalno psihologijo in pedagogiko, da postanejo žarišče znanstvenega prosvetnega dela.

Učiteljstvu pa naj se nudi finančna možnost, da se posveti študiju na višji ped. šoli.

Letno bivanje učiteljstva na morju.

1. Prisvojiti si hočemo svojo učiteljsko kolonijo na morju, katero bi zasedli izmenoma vsake počinice.

2. Spoznavati hočemo našo državo sistematično pod strokovnim vodstvom.

3. Da zgoraj navedeno res izpolnimo in proširimo na vse učiteljske, je naša želja v korist vsega učiteljstva, da v prihodnjem šol. letu dobimo odmev še večji kot je sedaj; in bomo in želimo, da pokaže učiteljstvo večji interes za Fer. Savez, kar bo le v korist učiteljstvu samemu.

Administrativne zadeve organizacije.

1. Predloge, ki jih pošiljajo posamezniki ali pa učit. društva na pover. UJU v Ljubljani, naj spišejo le-ti tako, da dobi vsak predlog svoj poseben list; in tudi ta list naj se popiše samo na polovici ene strani, da se olajša s tem delo urednikom in korektorjem predlogov; vsak predlog naj ima tudi označbo, ali spada v gospodarski, tiskovni, pedagoški, pravni odsek itd.

2. Predlog tov. J. Kisilingerja, šol. uprav. v Laškem, da naj se vršijo volitve v načelstvo in nadzorstvo UJU pri prihodnji skupščini po njegovem volilnem načrtu. (Izšel v Učit. Tov.)

Izjava, sprejeta na pokrajinski skupščini v Kranju.
Smo za popolno stanovsko edinstvo in izražamo željo, da izstopiši tovariši vstopijo zopet legalnim putem v UJU, ter izjavljamo:

»Zgodovina našega stanu je skozi desetletja zgodovina brezpravnosti in prepogosto tudi bede. Neodvisnosti stanu nismo dosegli niti s požrtvovalnim, nesebičnim delom v šoli in med ljudstvom, niti ne s stanovsko organizacijo.

Tudi danes še niso utihli odmevi nekdanjih bojev v naših vrstah. A čas je, da končamo ta boj za interese drugih proti našim interesom, proti koristim stanu, šole in naroda.

Ugotavljamo, da je današnja delegacija prežeta z dobro voljo in željo, likvidirati čim prej vsak spor v učiteljskih vrstah v smislu popolnega stanovskega edinstva brez ozira na izvenstanovsko opredelitev in upamo na slično razpoloženje pri vseh prizadetih. Smo za sorazmerno uveljavljanje vseh pozitivnih sil v smislu organizacije, ki je ne bomo nikdar pustili zlorabljati, tudi na njenih vodilnih mestih! Bodimo strpljivi v stvareh, kjer ne moremo biti edini, in ščitimo skupno skupne interese proti vsem in proti vsakomur! Okrepimo stanovsko organizacijo do največje mere in omogočimo poslednjemu v stanu, da prispeva in pomaga po svojih močeh v doseg tega cilja! Dvigamo moralno in umsko ves stan in približajmo se našemu ljudstvu, ker je le v tem rešitev nas samih in rešitev naroda!

Zivelo edinstvo slovenskega in jugoslovenskega učiteljstva!

Kranj, 6. julija 1927.

Podpis.

Učiteljski izobraževalni tečaj UJU v Ljubljani.

Podpisano poverjeništvu javlja vsem priglašencem, da se vrši izobraževalni tečaj v dneh od 25. do 30. avgusta 1927 po sledečem sporedu:

1. V četrtek 25. avg.: Organizacija učiteljske samoizobrazbe.
2. V petek 26. avg.: Nравstvena vzgoja.
3. V soboto 27. avg.: Kmetijska delovna šola.
4. V nedeljo 28. avg.: Družabni izlet.
5. V ponedeljek 29. avg.: Vzgoja mladine in organizacija kmetijskih in gospodinskih tečajev.
6. V torek 30. avg.: a) Izvenšolsko delo učiteljice.
b) Priprava učiteljice za izvenšolsko delo.
c) Metoda izvenšolskega dela učiteljice.

Podrobna navodila priobčimo v Učit. Tovarišu 18. avgusta 1927.

Udruženje jugoslovenskega učiteljstva — poverjeništvu Ljubljana,

dne 2. avgusta 1927.

ANDREJ SKULJ, poverjenik.

JOSIP KOBAL, tajnik.

Program za VII. glavno skupščino Udruženja jugoslov. učit. v Skopju

dne 19. in 20. avgusta 1927 v dvorani Sokolskega doma.

Razpored A. Predhodni posli za skupščino 18. avgusta (četrtek).

1. Seja glavnega odbora UJU

v dvorani »Prosvetnega doma« od 3.—5. ure popoldne.

Dnevni red: 1. Poročilo izvršnega in glavnega odbora. 2. Predlogi za skupščino. 3. Sporazum o delu na konferenci delegatov.

II. Konferenca glavnega odbora in delegatov učiteljskih društev

ob 5. uri popoldne v dvorani »Prosvetnega doma«.

Dnevni red: 1. Otvoritev konference in oddaja pooblastil v smislu čl. 14. pravil UJU in čl. 17. poslovnika. 2. Sporazum o volitvah zapisnikov, overovateljev zapisnika in delegatov v odbore. 3. Razgovor o delu na skupščini.

B. VII. glavna skupščina 19. avgusta (petek).

1. Otvoritev skupščine ob 9. uri popoldne v dvorani Sokolskega doma.

2. Volitve potrebnih odsekov, zapisnikov, karjev in overovateljev zapisnika.

3. Pozdravi.

4. Poročilo o delu glavnega in nadzornega odbora.

5. Proračun Udruženja za l. 1927./28.

6. Predlogi, ki jih obravnava skupščina.

7. Poročilo verifikacijskega odseka.

8. Program naše organizacije v bodočnosti. Poroča Bor. D. Josimović, učitelj v Šabcu.

9. Obči pregled naših prosvetnih razmer in njihovo izboljšanje. Poroča Nik. Gašič, učitelj iz Mostarja.

Popoldne bodo delali samo odseki.

5. Uredništvo »Južnega pregleda« pripravlja v počaščenje skupščine knjigo, ki bo vsebovala pregled življenja v Skopju in Južni Srbiji. Učiteljstvu knjigo toplo priporočamo.

6. V Skopju je mnogo znamenitosti. Za vodstvo udeležencev skupščine po mestu je osnovan poseben odbor. Kdor se zanima za znamenitosti mesta, naj se javi temu odboru na postaji.

7. Seja glavnega odbora UJU in predkonferenca delegatov se vrši 18. avgusta v dvorani »Prosvetnega doma«.

Vse udeležence opozarjamo še na sledeče: Vsak učitelj, ki reflektira na brezplačno prenočišče (v šolah), mora vzeti s seboj odoje in blazinico.

— Brzi vlaki v Skopje in nazaj. Iz Ljubljane odhaja ob 20. oziroma ob 9. V Beograd prihaja ob 8.35 oziroma ob 21.40. Iz Beograda odhaja ob 10.35 oziroma ob 23.40. V Skopje prihaja ob 23.51 oziroma ob 11.19. Iz Skopja odhaja ob 18.10 oziroma 5.15. V Beograd prihaja ob 6.00 oziroma 17.05. Iz Beograda odhaja ob 7.50 oziroma 18.30. V Ljubljano prihaja ob 20.47 oziroma 8.08. Iz Ljubljane se odpeljemo 17. avgusta z brzim vlakom ob 9. uri popoldne. Priporočamo vsem delegatom in udeležencem, da potujemo skupno. Skušali bomo dobiti poseben voz. Udeleženci iz mariborske oblasti naj uporabijo osebni vlak, ki odhaja iz Maribora ob 5.30 in prihaja na Zidani most ob 7.52. Tu presedejo na brzi vlak ob 10.05. Četrtna vožnja še ni dovoljena. Kakor hitro prejmemo »Uverenja«, jih razpošljemo delegatom in udeležencem.

UJU — pov. Ljubljana.

Splošne vesti.

— Prihodnja številka »Učiteljskega Tovariša« izide dne 18. avgusta t. l., na kar opozarjamo vse naročnike. Iz tega ozira smo današnji številki dali prilogo. V današnji številki je moralo izostati tudi mnogo rokopisov zaradi tesnega prostora. V prihodnjo številko bomo skušali uvrstiti tudi ostala društvena poročila, ki jih dosedaj zaradi drugega nujnega gradiva nismo mogli spraviti v list.

— Redukcije razredov in premeščanje učiteljstva. V ljubljanski oblasti je bilo reduciranih, kakor je sedaj ugotovljeno, okrog 60 razredov in paralelk, na razpoložnje je stavljenih 97 učiteljev, ker je bilo že prej okrog 37 učiteljev brez mest. Te dni so prejeli tovariši in tovarišice, ki so stavljeni na razpoložnje tudi deklete. Odločalo se pa je pri izbiri na poedinih šolah dokaj čudno. Razumljivo je, da država razpolaga z začasnim učiteljstvom, ker ima po zakonu za to pravico, če ni mesta. Pri izbiri oseb, ki so stavljene na razpoložnje, se je pa kršil odlok ministrstva prosvete O. N. br. 38.489 od 10. junija 1927, ker so na poedinih šolah stavljeni na razpoložnje učne osebe, ki so dobile stalna službena mesta po razpisu, medtem ko so ostale učne osebe, ki so nameščene po členu 71., začasne učne osebe in celo mlajše. Kršila se je V. točka citiranega ministrskega odloka, ki odločno ščiti učiteljstvo, ki je do bilo službena mesta po razpisu. Iz tega ozira se morajo revidirati odloki o razpoloženju. Naš protest velja v tem oziru prosvetni upravi in ministrstvu prosvete, katerega jasna odredba je bila kršena. S takim postopanjem se ruši stalnost nameščenja po razpisu, ki je ena najdragocenejših pravic učiteljstva. Zato jo moramo čuvati! V kolikor je prejelo poverjeništvu dosedaj že avtentične podatke od poedinih slučajev, je vložilo proteste. Prizadeti tovariši in tovarišice naj pošljejo avtentične podatke takoj poverjeništvu, da interveniramo še o ostalih slučajih. — Tudi glede redukcij razredov je poverjeništvu storiš korake za poedine šole, kjer zahtevajo posebne razmere (razredi za oddaljene itd.), da se ne okrne razredov in ne učiteljstva ter prejelo zagotovila, da se bo stvarne razloge upoštevalo. Ne more pa poverjeništvu intervenirati za one slučaje, ki bi se dali še rešiti, ker organizirani člani, predvsem šolski uprav., niso dali poverjeništvu potrebnih podatkov na razpolago, na podlagi katerih bi isto lahko zadevo zagovarjalo. Za vsako borbo je potreba predvsem zavesti članstva in sodelovanja vsakega prizadetega poedince, ne pa golega zanašanja na vodstvo. Poverjeništvu stoji slejko prej na stališču, da je bila redukcija razredov v ljubljanski oblasti prenaplajena, ker bi bilo treba počakati vsaj na začetek šolskega leta 1927./28., da se vidi porastek dece v poedinih razredih. Tudi bi bilo treba za tak korak vzeti širšo bazo. Podloga redukciji bi morala biti statistika večih let, ne samo enega leta. Edino pravilno od ministrstva bi bilo, da zavleče svojo namero in revidira zadevo s pričetkom šolskega leta, na podlagi novih vpisov. Prenagljen se nam pa zdi korak tudi s tega ozira, ker se bo po sedanjih vidikih težko pozneje, ko naraste število otrok, boriti za to, da se pridobije ukinjeni razredi nazaj. Šolski upravitelji, ki imajo utemeljene razloge proti krčenju razredov na njihovih šolah, naj vpošljejo poverjeništvu potreben material, da se bo lahko sklicevalo nanj in naj poskrbe, da tudi krajevni šolski odbori vložijo podprt rekurz na ministrstvo ter zaprosijo, da se jim ohranijo razredi. Brez tega je vsa časopisna vojna — prazna slama.

— Otvoritev 119 novih razredov in vzporednic na osnovnih šolah v mariborski oblasti. — Srež Celje: deš. osn. šola v Celju vzp. k I. in II. razr., Frankolovo vzp. k I. razr., Kalobje razr. v 3. razr., Sv. Pavel pri Preboldu vzp. k I. razr., Gornja Ponikva razr. v 3. razr., Sv. Rupert razr. v 3. razr., Šmartno v Rožni dolini razr. v 4. razr., — Srež Dolnja Lendava: Dokleзов razr. v 3. razr., Lipa razr. v 3. razr., Melinci razr. v 3. razr., Ondanci razr. v 5. razr., Trnje razr. v 3. razr., Velika Poljana razr. v 3. razr., — Srež Dravograd: Črna razr. v 6. razr., Prevalje vzp. k I. razr., Ribnica na Pohorju razr. v 5. razr., Trbonje razr. v 3. razr., Vuhred razr. v 3. razr., — Srež Gornji grad: Nova štita razr. v 3. razr., — Srež Konjice: Loče vzp. k I. ali II. razr., Stranice razr. v 3. razr., Vitanje vzp. k I. ali II. razr., Zreče razr. v 5. razr., Žiče razr. v 3. razr., — Srež Ljutomer: Sv. Duh na Stari gori razr. v 5. razr., Sv. Jurij ob Ščavnici vzp. k I. razr., Mala Nedelja vzp. k I. razr., Negova razr. v 5. razr., Vučja vas razr. v 4. razr., — Srež Maribor — desni breg: Marija Brezno razr. v 3. razr., Laporje vzp. k I. razr., Limbuš vzp. k I. razr., Podova razr. v 4. razr., Ptargersko razr. v 3. razr., Rače razr. v 4. razr., Ruše razr. v 6. razr., ali vzp. k I. razr., Slivnica razr. v 5. razr., Studenec razr. v 4. razr., Tezno razr. v 4. razr., — Srež Maribor — levi breg: Sv. Ana v Slov. goricah vzp. k I. razr., Sv. Anton v Slov. goricah vzp. k I. razr., Sv. Benedikt v Slov. goricah razr. v 6. razr., Sv. Duh na Ostrem vrhu razr. v 3. razr., Sv. Ilj v Slov. goricah vzp. v 6. razr., Sv. Jakob v Slov. goricah vzp. k I. razr., Jarenina vzp. k I. razr., Sv. Jurij v Slov. goricah vzp. k I. razr., Kamnica razr. v 6. razr., Spodnja Sv. Kungota razr. v 3. razr., Gornja Sv. Kungota razr. v 3. razr., Sv. Lenart v Slov. goricah razr. v 6. razr., ali vzp. k I. razr., Marija Snežna razr. v 5. razr., Sv. Martin pri Vurbergu razr. v 4. razr., III. deška osn. šola 1. vzp. Sv. Rupert v Slov. goricah razr. v 6. razr., ali vzp. k I. razr., Selnica ob Dravi razr. v 6. razr., ali vzp. k I. razr., Sladki vrh razr. v 4. razr., Svecina razr. v 4. razr., Sv. Trojica v Slov. goricah razr. v 5. razr., — Srež Murska Sobota: Andrejci razr. v 2. razr., Bakovci razr. v 4. razr., Fokovci razr. v 3. razr., Gederovci razr. v 3. razr., Kupšinci razr. v 3. razr., Puconci razr. v 4. razr., Serdici razr. v 4. razr., Strukovci razr. v 2. razr., Tvrđkova razr. v 3. razr., Vidonci II. razr. v 4. razr., Vučja gomila razr. v 2. razr., — Srež Ptuj: Sv. Andraž v Haložah vzp. k I. razr., Sv. Andraž v Slov. goricah vzp. v 4. razr., Sv. Barbara v Haložah vzp. po potrebi, Sv. Bolken v Slov. goricah razr. v 3. razr., Cirkovec vzp. k I. razr., Dornova razr. v 4. razr., Hajdina vzp. po potrebi, Hum razr. v 4. razr., Sv. Lenart pri Vel. Nedelji razr. v 5. razr., ali vzp. k I. razr., Sv. Lovrenc v Slov. goricah vzp. k I. razr., Sv. Marjeta niže Ptuja vzp. po potrebi, Sv. Miklavž pri Ormožu vzp. k I. razr., Napij razr. v 2. razr., Ormož vzp. k I. razr., Polensak razr. v 4. razr., Sela razr. v 3. razr., Sv. Tomaž vzp. k I. razr., Sv. Urban vzp. k I. razr., Sv. Vid pri Ptuj vzp. k I. razr., Vurberg razr. v 4. razr., Zavre razr. v 5. razr., — Srež Slovenjgradec: Sv. Andraž pri Velenju razr. v 3. razr., Sv. Florjan v Dolici razr. v 4. razr., Sv. Ilj pri Velenju razr. v 3. razr., Sv. Janž na Visoki gori razr. v 3. razr., v Podgorju razr. v 3. razr., Selevrhe razr. v 2. razr., Velenje vzp. k I. razr., — Srež Šmarje: Dobje razr. v 5. razr., Košpravnica razr. v 3. razr., Kostivnica razr. v 4. razr., Sv. Križ pri Rogški Slatini razr. v 5. razr., Pečice razr. v 2. razr., Sv. Peter na Medvedjem selu razr. v 4. razr., Sv. Peter pod Sv. Gorami razr. v 6. razr., Podreda razr. v 3. razr., Polje razr. v 3. razr., Ponikva razr. v 6. razr., Prevorje razr. v 4. razr., Rogška Slatina razr. v 6. razr., Slivnica razr. v 5. razr., Stopce razr. v 4. razr., Sv. Vid pri Planini razr. v 4. razr., Virstajn razr. v 2. razr., Žetale razr. v 5. razr., Zusem razr. v 2. razr., — Kjer za novootvorne razrede ni zadostnih prostorov, morajo mestni šolski odbori skrbeti za nje. Začasno je urediti pouk tako, da izmenoma uporabljata šolsko sobo I. in II. oziroma I. in I. razred.

— Tiha likvidacija partije 55. Beograjska »Politika« poroča, da je vlada uvidela, da s 30 milijoni Din, ki so bili vnešeni v proračun, za poravnavo najnujnejših postavk iz partije 55. ne more zadostiti potrebam. Tudi ponovnih 30 milijonov votiranih v ta namen iz Blerovega posojila, ne zadostuje. Zato je pooblaščen finančni minister, da izda 6% državne bone v skupni vrednosti za 150.000.000 Din, ki naj bi se porabili za regulacijo državnih obvez iz prejšnjih let. Ti boni se bodo mogli lombardirati pri Narodni banki. S to vsoto se bode mogel poravnati velik del državnih obvez, a oziralo se bo pri izplačevanju predvsem na osebne terjatve državnih nameščencev.

— Samoizobraževalni tečaj. Doslej še niso javila udeležencev okrajna učiteljska društva: Konjice, Kozje, Kranj, Krško, Laško, Maribor — okraj, Slov. Bistrica in Sv. Lenart. Tečaj sam na sebi je za nas toliko važnosti, da mora biti slednje naše društvo zastopano pri njem vsaj po enem članu. Tega naj bi se zavedala najprej vodstva društev, zato ni opravičljiva zamuda navedenih predsedstev. Prosimo, da se našemu pozivu ugodijo in to brez odloga! — Poverjeništvu UJU v Ljubljani.

— Dopust za obiskovalce konservatorija in gospodinske šole v Mladiki. Z ozirom na tozadevna vprašanja od več interesentov priporočamo, da prizadeti takoj vložijo po predpisani poti prošnjo za podaljšanje dopusta na ministrstvo prosvete ter prilože uverenje kons. oziroma gospodinske šole. Da bo pa zadeva lahko pravočasno rešena, ker mora biti predložena ministrskemu svetu, je vložitev prošnje pospešiti.

— Poverjeništvu UJU v Sarajevu ima svojo VII. redno letno skupščino dne 31. julija in I. avgusta v Sarajevu.